

VGR Analys 2026:5

Underlag till Fakta Västra Götaland 2026

Demografisk utveckling

Denna rapport är en av flera underlag till **Fakta Västra Götaland 2026** som har tagits fram av Avdelning samhällsanalys, Koncernstab regional utveckling, Västra Götalandsregionen.

Underlag som ingår i serien och deras respektive författare är:

Arbetsmarknad: Christian Lindell, Joacim Waara, Katarina Ahlin, Snöfrid Börjesson Herou,

Demografisk utveckling: Ragnar Dahlgren, Jonathan Gärtner

Ekonomi: Joacim Waara, Christian Lindell

Kollektivtrafik och infrastruktur: Åsa Rydin Svenberg, Maria Larsson, Ragnar Dahlgren, Per Karlsson, Erik Brindbergs

Kultur och civila samhället: Koen Braak, Åsa Rydin Svenberg

Natur och miljö: Karin Althoff, Maria Larsson, Magnus Nilsson

Näringsliv och innovation: Katarina Ahlin, Monica Emanuelsson, Christian Lindell, Joacim Waara, Maria Larsson, Erik Brindbergs

Utbildning: Joacim Waara, Ragnar Dahlgren

Välbefinnande och hälsa: Jonathan Gärtner, Koen Braak

Miriam Lundsten har bidragit med kartmaterial till flera av rapporterna.

Samtliga rapporter går att hitta på vregion.se/faktavg

Kontaktuppgifter: samhallsanalys@vregion.se

Rapporter publicerade under mars 2026. Diarienummer RS 2026-02025

Ikoner på framsidan hämtade från: www.flaticon.com, icons created by cah nggunung

Innehållsförteckning

Demografiska trender innebär förändring.....	2
Befolkningstillväxt.....	4
Internationell utblick.....	4
Regionala obalanser och sjunkande barnafödande i Norden	6
Allt fler kommuner ser minskning av folkmängden	8
Åldersfördelning.....	11
Förändringar i åldersstruktur	11
Andel äldre ökar	13
Fruksamhet och barnafödande	16
Allt färre barn föds i Västra Götalands län.....	16
Vad är det som gör att barnafödandet sjunker?.....	17
Vad innebär detta för Västra Götaland och kommunerna där i?.....	19
Flyttningar	21
Utvandringen ökar och inrikes flyttar är stabila över tid.....	21
Dödsrisker	26
Vi lever längre.....	26
Hur påverkade Covid 19 dödsriskerna?	27
Vi beräknas leva allt längre i framtiden	27

Demografiska trender innebär förändring

Över hälften av kommunerna i länet minskar i befolkning och många samhällen behöver ställa om från tillväxtfokus till befolkningsminskning. Sverige och Västra Götaland står inför en komplex skara utmaningar som drivs av demografiska trender. På kort sikt sjunker behoven av förskolor, sedan grundskolor och övriga delar i utbildningssystemet. Samtidigt fortsätter trycket att öka på instanser som tar hand om våra äldre. Försörjningen av samhällets olika delar utmanas och förändras. Vi behöver försörja färre barn men fler äldre. Risker finns att det skapas ett förväntansgap när besparingar och omfördelning mellan verksamheter och grupper inte kommuniceras tydligt.

På längre sikt pekar befolkningsprognoser på en framtid där både den ekonomiska försörjningen och tillgången till efterfrågad kompetens blir alltmer ansträngd. Geografiska skillnader kan skapa konkurrens och polarisering. Framtiden är emellertid osäker ur flera perspektiv. Hur och var människor bor kan förändras. Flyttströmmar kan skifta snabbt och befolkningen i åldrarna 20–40 år är väldigt rörlig. Lokala arbetsmarknader och politiska beslut kan förändra människors attityder och beteenden.

Det kostar pengar att ställa om. Att konvertera byggnader, personal och system för att möta andra behov tar tid och kräver resurser. Inom vården kan ökningen av äldre innebära att vi går från akut vård till att i ökande omfattning arbeta med kronisk vård och multisjuklighet. Byggprojekt i kommuner kan behöva avbrytas och skolor kan behöva stängas. Politiker och ansvariga har svåra beslut att ta och många gör redan mycket. Flertalet länder i Europa höjer pensionsåldern¹ och inför lättnader för barnfamiljer och barnafödande. EU tar fram strategier för att öka arbetskraftsdeltagandet och locka tills sig och integrera efterfrågad arbetskraft².

Konsekvenserna av de demografiska förändringar som sker globalt, nationellt och lokalt fortsätter att förändras och utvecklas. Konkurrensen om arbetskraft ökar troligtvis när befolkningen i arbetsför ålder minskar. Intressekonflikter kan uppstå mellan grupper när behovet att prioritera hårdare ligger på beslutfattares bord. Vad som gynnar oss på sikt är inte alltid det som får brett stöd på kort sikt. Politiska cykler och röststarka grupper kan därför försvåra för ett beslutsfattande som behöver ta höjd för hela den demografiska omvandlingen vi står inför.

¹ [Europe's rising retirement ages: One country leads—which will follow? | Euronews](#)

² [TSI 2025 Flagship - Tackling the demographic change through supporting skills-labour market and social inclusion reforms - Reform Support](#)

Efterfrågan på tjänster riktade till barn kommer att sjunka och öka för tjänster för äldre. Huruvida utbudet av adekvat kompetens och ekonomiska resurser kommer att möta efterfrågan kommer att finnas lokalt och nationellt är ytterst osäker. Vi vet att balansen förändras.

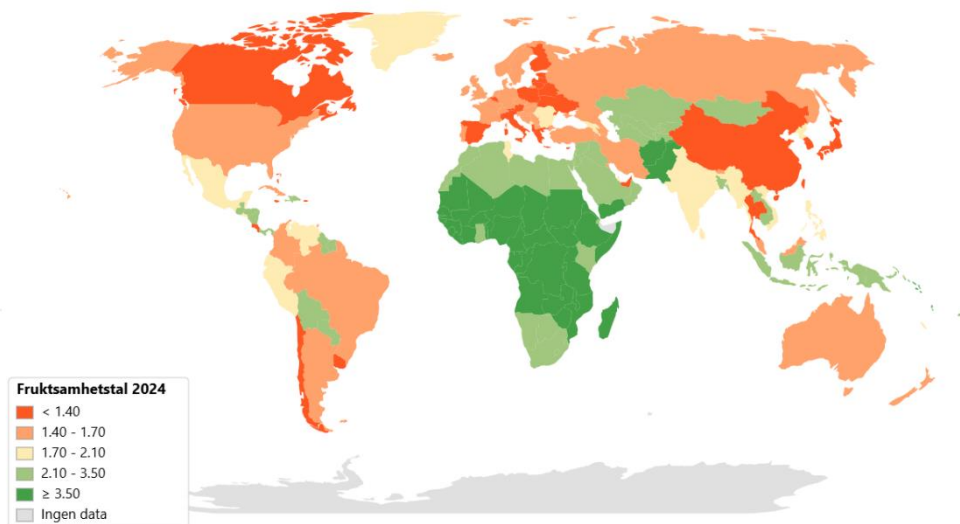
Befolkningstillväxt

Internationell utblick

Befolkningen utgör basen för både utbudet och efterfrågan i samhället. Demografen är en gemensam nämnare mellan regioner och över tid. Människor länkar samman oss i våra utmaningar och vår utveckling. Vi är beroende av vår omgivning och förståelsen av vår egen befolkning kräver en uppfattning av förändringarna i omgivningen.

Världens befolkning växer och har vuxit under lång tid. Hastigheten som folkmängden ökar med har samtidigt sjunkit sedan 60-talet och bedöms sjunka ännu mer framåt. I Europa började befolkningens storlek att minska något precis innan millennieskiftet och har antingen legat på samma nivå mellan åren eller minskat sedan dess. Även om Asien till invånarantalet är den största världsdelen och därmed vuxit mest i antal människor under en lång tid, så är det Afrika som sedan 60-talet procentuellt ökat mest årligen.

När FN prognostiserar den demografiska utvecklingen framåt är det därför Afrika som står för den stora ökningen. Sedan 2021 har faktiskt Afrika ökat mer till antalet än Asien årligen då FN fått en tydligare bild av tillståndet i Kina – som faktiskt inte växer så som man tidigare trott. Vad som styr den globala utvecklingen för befolkningen är dels hur många barn vi föder, dels hur länge vi lever. Regionalt beror skillnader också på hur vi flyttar men för mänskligheten är ekvationen enkel: vi blir fler äldre samtidigt som antalet barn minskar.

Figur 1. Summerat fruktsamhetstal per land, år 2024. Summerat fruktsamhetstal är ett mått som visar det genomsnittliga antalet barn som en kvinna föder under sin livstid, givet att det nuvarande barnafödandemönstret håller i sig. Källa: [FN](#).

Medelåldern är högre i Nordamerika och Europa än i andra delar av världen. I Afrika är den betydligt lägre. Vi föder också färre barn per kvinna i dessa delar av världen medan barnafödandet ser helt annorlunda ut i exempelvis Afrika. Förra året uppskattade FN att fruktsamhetstalet i Europa var 1,4 och 4,0 i Afrika. Vid samma tidpunkt var den förväntade medellivslängden för en nyfödd flicka drygt 82 år i vår världsdel och 66 år i Afrika. Skillnaden är väldigt stor och förändringen har gått snabbt hos oss.

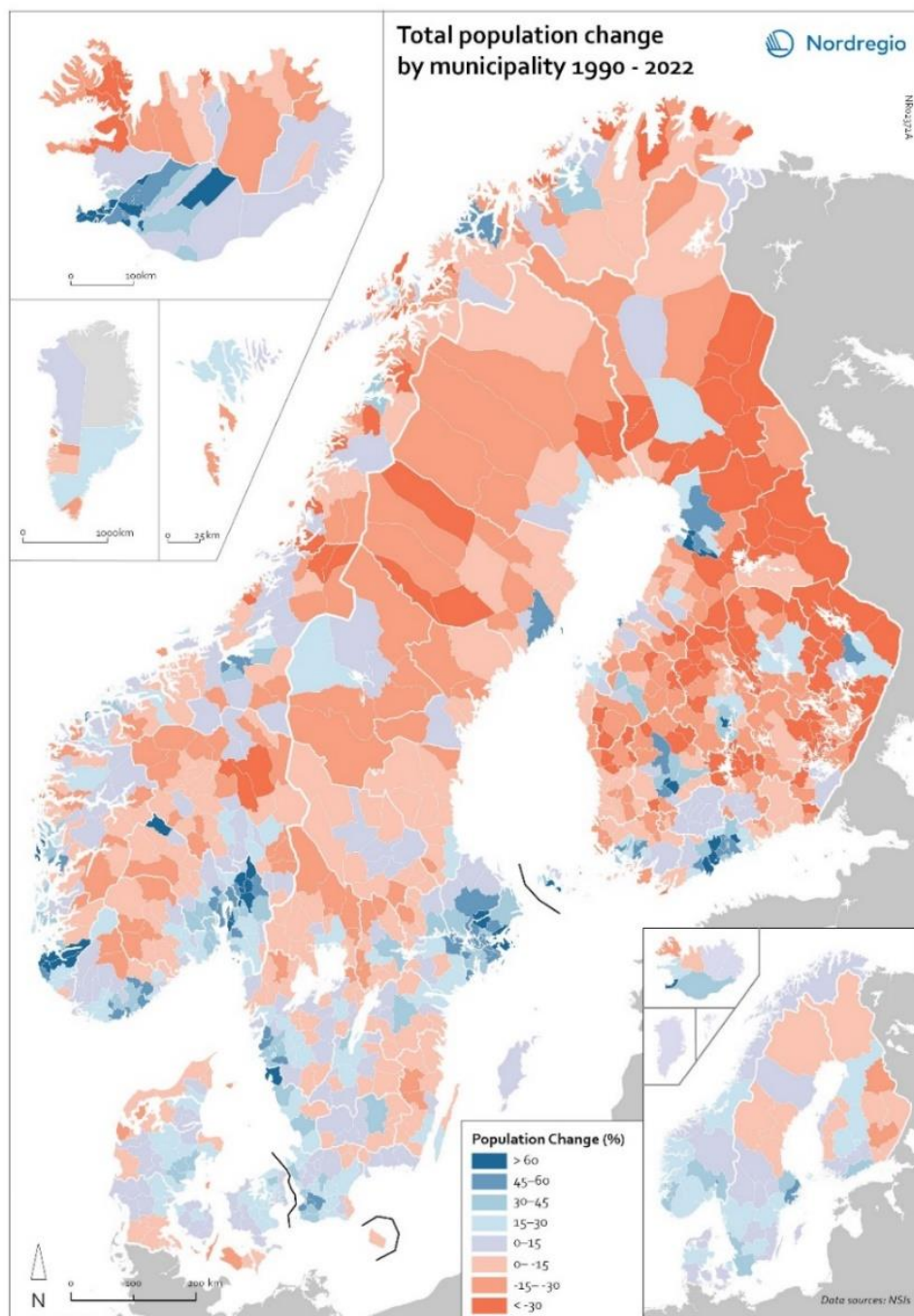
Idag är det vanligt att man blir över 80 år i vår del av världen. Konsekvenserna av det blir att vi kan förvänta oss att stora delar av befolkningen i Europa, Nordamerika och andra liknande delar av världen blir väldigt gamla samtidigt som det inte fylls på underifrån med generationer lika stora som de föregående. Samtidigt finns det en ung befolkning i Afrika, framför allt söder om Sahara, som idag och framåt kommer bidra med stora tillskott i befolkningen.

Den demografiska utvecklingen innebär en förändring i balansen framöver. Vissa delar av världen kommer att få en bredare och mer komplicerad behovsbild samt utmaningar med samhällets försörjning. Andra delar kommer stå med en ung befolkning som behöver arbete. När det politiska samtalet idag på många sätt kännetecknas av protektionism och stängda gränser kan morgondagens demografiska verklighet eventuellt tvinga fram andra tongångar. Vilka ska försörja oss när vi blir äldre? Och hur?

I Sverige är ett lågt barnafödande egentligen inget nytt. Fruktsamhetstalet som kan beskrivas som *antal barn födda under en kvinnas livstid* har varit under 2,1 barn länge nu. Att Sverige har ökat i folkmängd beror på att vi blir äldre och att vi periodvis haft en stor invandring av unga vuxna. Men hur ser det ut om man fokuserar på de nordiska länderna?

Regionala obalanser och sjunkande barnafödande i Norden

I det nordiska perspektivet syns det en tydlig trend av att befolkningen koncentrerar sig till mellanstora och stora städer, se Figur 2. Utvecklingen utmärks av regionala obalanser där stora områden har sett en befolkningsminskning sedan 1990-talet.

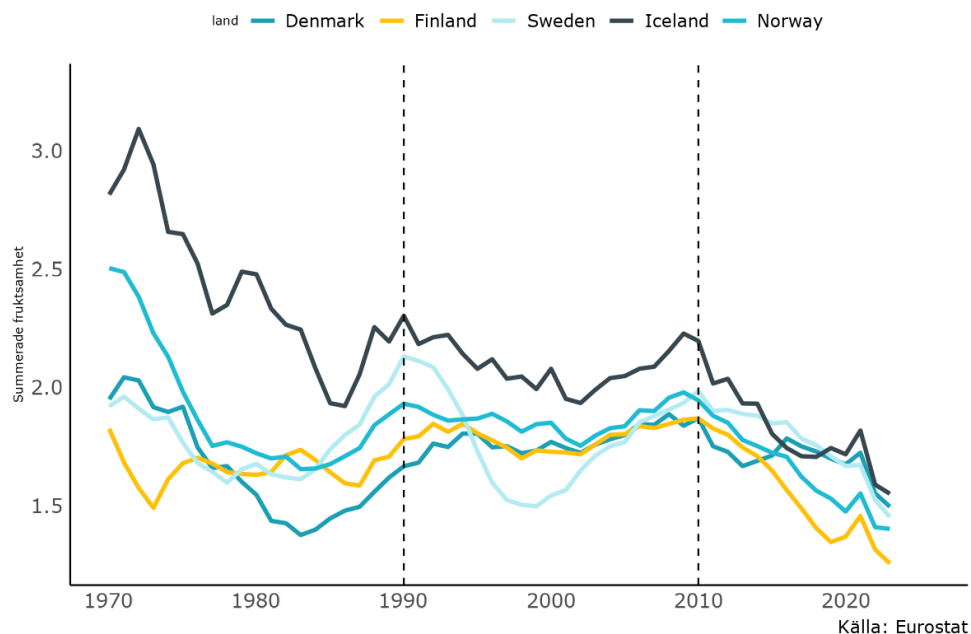
Figur 2. Procentuell förändring av befolkningsantalet mellan år 1990-2022 per kommun i de Nordiska länderna. Blå färger indikerar befolkningsökning och röda en befolkningsminskning. Källa: [Nordregio](#).

Detta påverkar skattebasen, kostnaderna för att bedriva offentlig verksamhet och kan förändra social dynamiken i mindre samhällen. ³ Med nuvarande demografiska trender ser det ut som att allt fler kommuner kommer att se en befolkningsminskning i framtiden.

Samtidigt har antalet barn som fötts under senaste decennium minskat i hela Europa. Det handlar om cirka 700 000 färre födda barn 2023 jämfört med 2014 i hela Europa. Finland och Sverige har sett den största förändring i Europa när det kommer till fruktsamhetsutvecklingen, vilket är ett sätt att mäta benägenheten att skaffa barn. ⁴

Vi skaffar allt färre barn i alla de nordiska länderna

Summerade fruktsamhet för kvinnor i de nordiska länderna 1970 - 2023

Figur 3. Summerat fruktsamhetstal⁵ för de nordiska länderna, 1970-2023. Källa: Eurostat.

Utvecklingen ser olika ut i olika grupper (inkomstgrupper, vart man bor, utbildningsnivå, arbetsmarknadsstatus osv), men gemensamt är att den summerad fruktsamheten har sjunkit för alla grupper sedan 2010. ⁶ Det finns inte en enkel förklaring, men utvecklingen verkar drivas av att väljer att skjuta på när man skaffar sitt första barn.

³ [Rethinking population shrinkage: smart adaptation for Nordic municipalities and regions - Nordregio](#)

⁴ [Minskat barnafödande i EU](#)

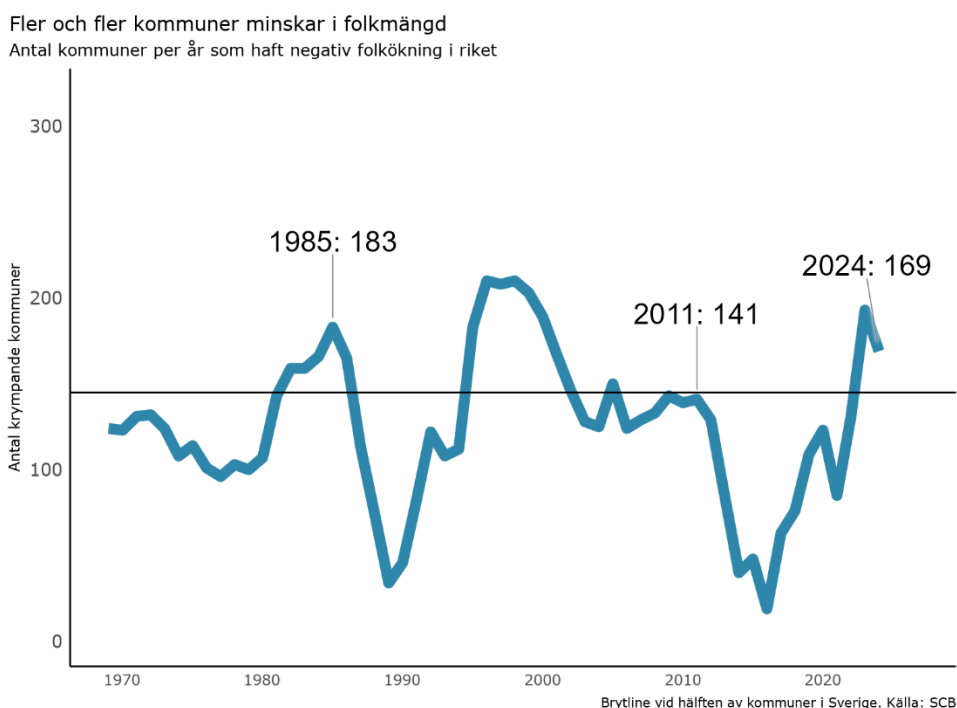
⁵ Summerat fruktsamhetstal är ett mått som visar det genomsnittliga antalet barn som en kvinna föder under sin livstid, givet att det nuvarande barnafödandemönstret håller i sig.

⁶ Ohlsson-Wijk, Sofi, and Gunnar Andersson, 2022. [Disentangling the Swedish fertility decline of the 2010s](#) *Demographic Research* 47(12): 345-358. DOI: 10.4054/DemRes.2022.47.12.

Allt fler kommuner ser minskning av folkmängden

Sedan 1968 har antalet kommuner som minskat i folkmängd varierat, se Figur 4. Under 1985–1995 var de högt barnafödande och hög invandring från Balkan som gjorde att färre kommuner minskade i folkmängd. Efterföljande år kantades av lägre barnafödande, vilket gjorde att flera kommuner minskade i befolkning.

Efter 2010 påverkade flyktingvågen att majoriteten av kommunerna ökade sin folkmängd. Sedan 2020 har många fler kommuner en minskad befolkning på grund av minskad invandring, ökad utflyttning och färre födda barn.

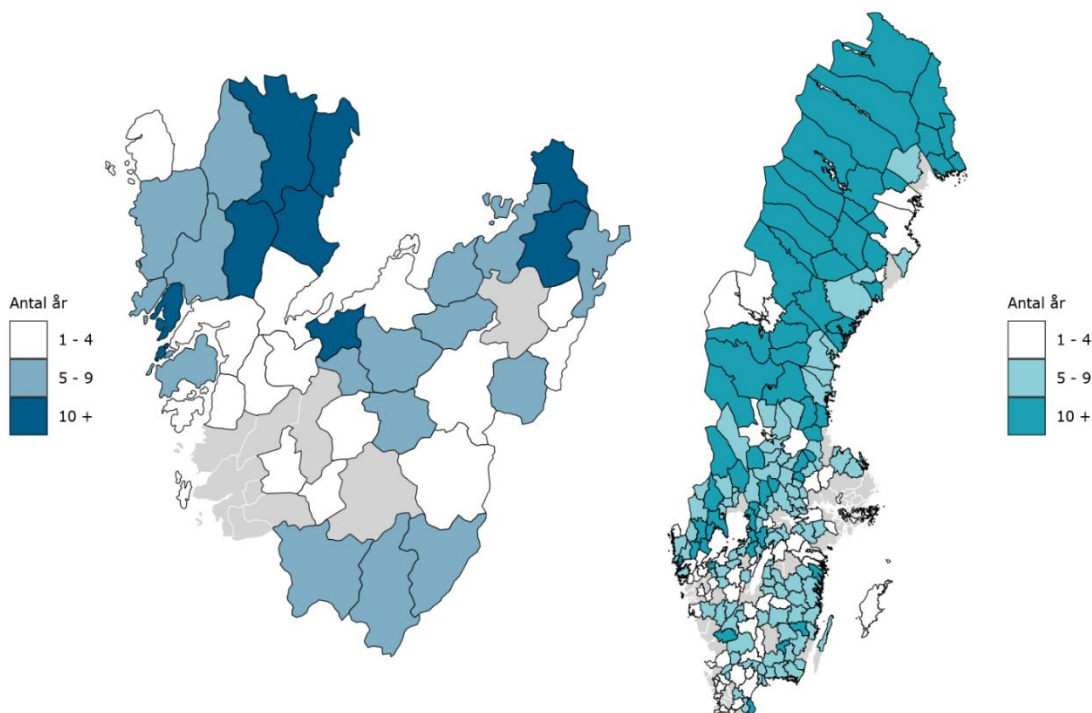

Figur 4. Antal kommuner i Sverige respektive år med minskat befolkningsantal, 1968-2024. Vertikalt streck vid 145, dvs vid halva antalet kommuner. Källa: SCB.

I Sverige är det främst kommuner i norra inlandet som haft många år med en minskning av befolkningsantalet, se Figur 5. Det finns 24 kommuner i Sverige som haft folkökning varje år sedan 1968. Samtidigt finns det 44 kommuner som har sett en befolkningsminskning över sex år i rad sedan 2018. Det ställer andra krav på anpassning och planering.

Flera kommuner har upplevt befolkningsminskning flera år i rad sedan 2010-talet

Antal år med minskade befolkning sedan 2010

Figur 5. Antal år med minskat befolkningsantal sedan 2010 för kommuner i Västra Götaland och Sverige. Källa: SCB.

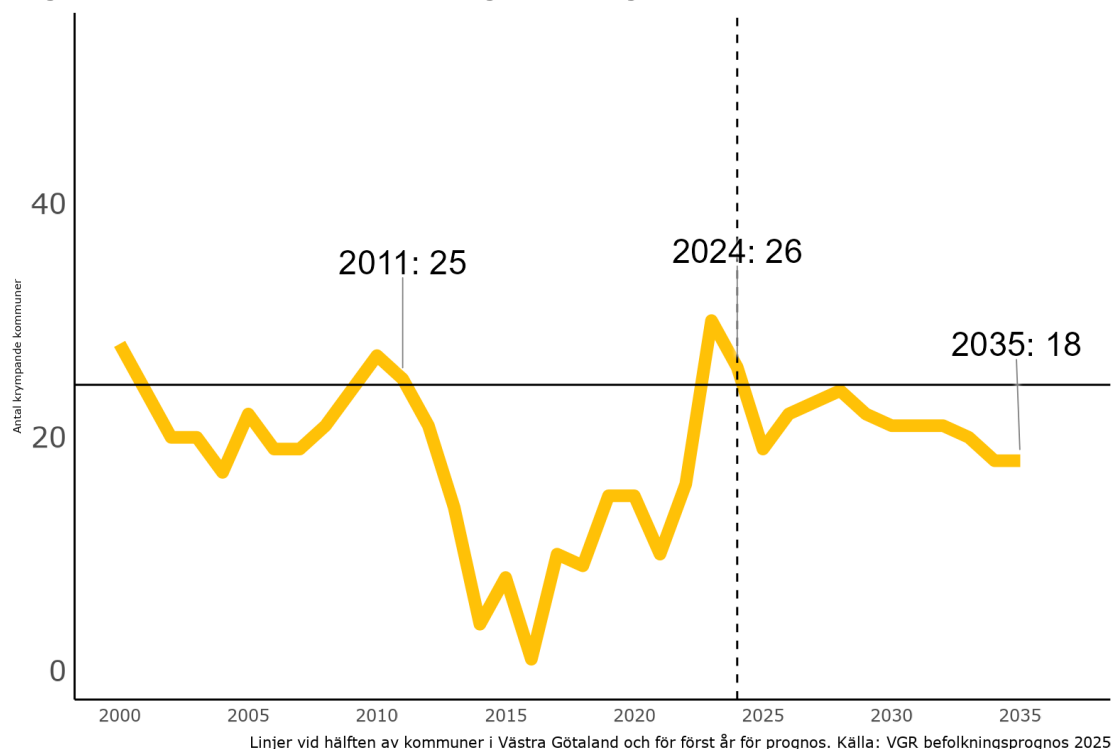
Sett till kommuner i Västra Götalands län visar över hälften av kommuner 2024 en minskning av sin befolkning, se Figur 6. En lägre invandring, fler personer i flyttbenägna åldrar och ett minskande barnafödande är alla delförklaringar till den utvecklingen.

Om den demografiska trenden fortsätter enligt tidigare mönster så beräknas färre kommuner i Västra Götaland att se en minskad folkmängd i framtiden. Men det är osäkert hur utvandring och barnafödande kommer att utveckla sig de närmsta åren. Exempelvis bedömer Skatteverket⁷ att det finns ungefär 80 000 personer i folkbokföringsregistret som inte längre befinner i landet, vilket i så fall kommer innebära en större ”utvandring”⁸ de närmsta åren, vilket befintliga prognoser inte har med i sina beräkningsunderlag.

⁷ [Nationell lägesbild över befolkningen 2025](#)

⁸ Dessa 80 000 personer har alltså utvandrat i ett tidigare skede men det kommer i folkbokföringsregistret se ut som utvandringen har skett under exempelvis 2026 när personen egentligen utvandrade flera år tidigare. Det innebär också att befintliga antaganden om utvandringstal är underskattade och behöver justeras.

Sedan 2010 har allt fler kommuner uppvisat en minskade befolkning
 Prognos och utfall efter antal kommuner med negativ folkökning i Västra Götaland

Figur 6. Antal kommuner i Västra Götaland respektive år med minskat befolkningsantal, utfall för åren 2000–2024 och prognos för åren 2025–2040. Vertikalt streck vid 24,5, dvs vid halva antalet kommuner. Källa: Västra Götalandsregionen, befolkningsprognos 2025.

Redan nu upplever majoriteten av svenska kommuner en befolkningsminskning, både på grund av lägre barnafödande och ökad utvandring⁹, se Figur 4. Om utvecklingen fortsätter i samma takt, så ökar sannolikheten att kommuner som tidigare endast haft en befolkningsökning kommer få uppleva en befolkningsminskning.

Samtidigt pågår en diskussion kring hur kommuner kan hantera befolkningsminskningen. Att arbeta inom flernivåsystemet för att underlätta för samarbeten mellan offentliga aktörer, ta till vara de lokala krafterna och lyfta fram de fördelar som finns är några exempel på förslag för framtida planering.¹⁰ Andra pekar på att det ofta saknas handlingsplaner för minskat befolkningsunderlag och alternativ till att inte växa.¹¹ En aspekt som ytterligare komplicerar frågan är att nuvarande befolkningsstruktur förväntas förändras, där andel äldre fortsätter att bli allt större medan andelen yngre blir mindre.

⁹ [Fortsatt minskat barnafödande under första halvåret 2025](#), SCB

¹⁰ [Rethinking population shrinkage: smart adaptation for Nordic municipalities and regions - Nordregio](#)

¹¹ [Mindre många](#), Syssner 2018

Åldersfördelning

Förändringar i åldersstruktur

Åldersstrukturen är avgörande för behovet och beteendet hos befolkningen. Ett sätt att titta på detta är att se varje åldersgrupps andel av total befolkning ett givet år, se Figur 7. Högsta årskohorterna år 2024 finns i de så kallade familjebildande åldrar runt 30 - 40 år. En annan tydlig stor grupp är 60-talisterna som närmar sig pensionen runt 65 år och bland pensionärerna märks grupperna födda på slutet av 40-talet som närmar sig 80 år. Åldersstrukturen i riket är i princip lika som i Västra Götaland.

Västra Götaland antas, liksom övriga Sverige, få en allt äldre befolkning kommande år. Åldersgruppen 0–5 år beräknas minska på grund av minskat antal födda. När den åldersgruppen minskar så förväntas det finnas färre barn som kommer att gå över till skolåldrar mellan 6–19 år, vilket medför att dessa grupper beräknas minska alltmer under prognosperioden.

Befolkningen beräknas att bli allt äldre

Åldersgruppernas andel av totala befolkningen respektive år

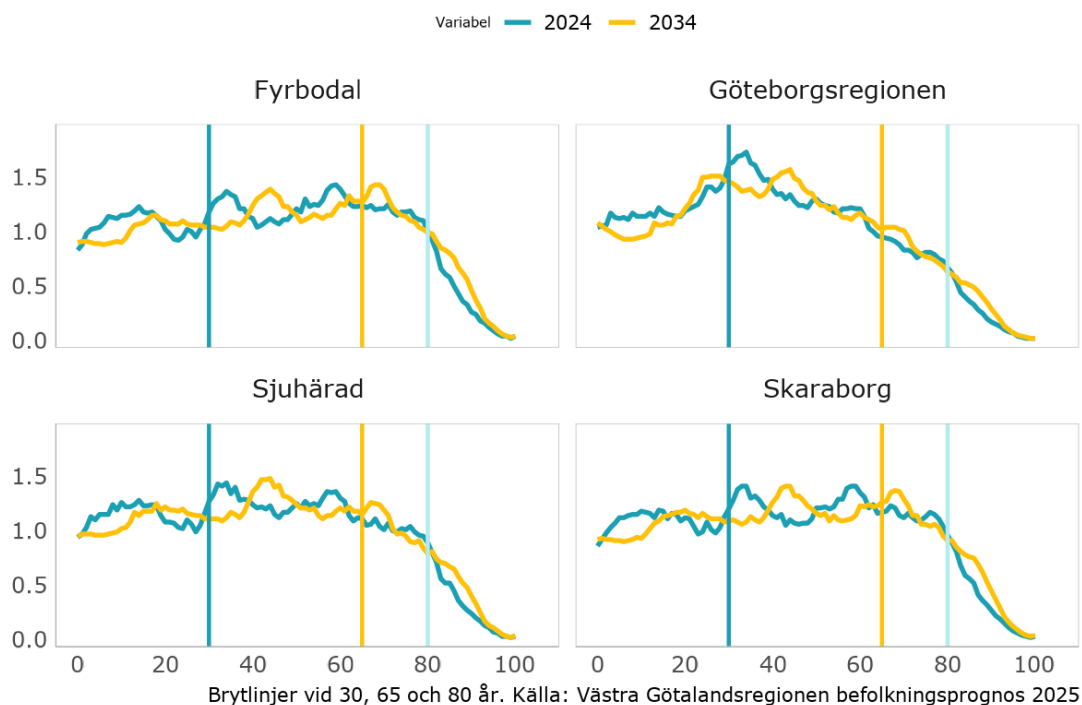
Figur 7. Respektive åldersgrupps andel av totala befolkningen i Västra Götaland, utfall för år 2024 samt prognos för år 2034. Färgade linjerna är placerade vid 30, 65 respektive 80 år. Källa: Västra Götalandsregionen befolkningsprognos 2025.

Den arbetsföra befolkningen beräknas öka, men inte i samma takt som de äldre åldersgrupperna. Åldersgruppen 68–79 år beräknas först minska de närmsta fem åren när de stora kohorterna födda under slutet på 40-talet som nu är nära 80 år går över till åldersgruppen över 80 år. Därefter ökar åldersgruppen igen på grund av de stora kohorterna födda under 60-talet.

Den åldersgrupp som ökar mest är den över 80 år, vilket beror både på de stora kohorterna födda under slutet av 40-talet och att vi lever allt längre i Sverige. Denna utveckling är relativt säker, eftersom den största osäkerheten i prognoserna: flyttningarna, inte har samma påverkan på den äldre åldersgruppen på grund av att det är låg sannolikhet att man flyttar i denna ålder.

Befolkningen beräknas att bli allt äldre i alla delregioner

Åldersgruppernas andel av totala befolkningen respektive år

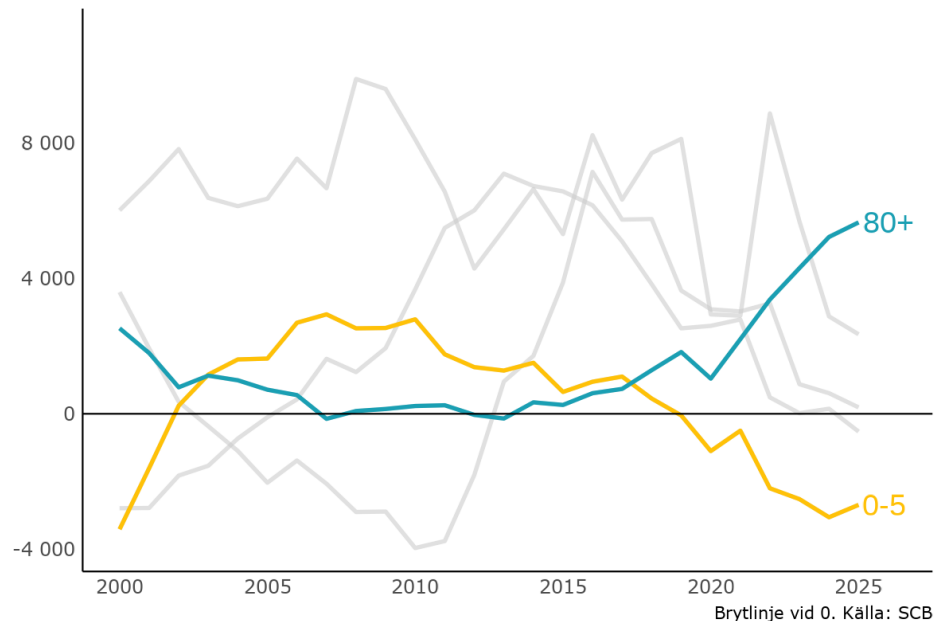
Figur 8. Respektive åldersgrupps andel av totala befolkningen per delregion, utfall för år 2024 samt prognos för år 2034. Färgade linjerna är placerade vid 30, 65 respektive 80 år. Källa: Västra Götalandsregionen befolkningsprognos 2025.

Inom regionen finns det skillnader när det gäller åldersstrukturen, se Figur 8. Göteborgsregionen, med de kommuner som ligger närmast Göteborgs kommun, har en yngre befolkning än övriga delregioner. Den yngre åldersgruppen tenderar att flytta mer för sysselsättning, studier eller av andra skäl.

Fler äldre och färre yngre

Den åldersgrupp som antalsmässigt har ökat mest i Västra Götalands län är åldersgruppen över 80 år. Det beror på stora kohorter födda under 1940-talet nu passerar 80 år. Samtidigt minskar antalet födda barn och de yngre åldersgrupperna minskar. Detta sker nu och beräknas förändra befolkningens sammansättning

Det är den äldsta gruppen som ökar snabbast
Folkökning i Västra Götalands län efter åldersgrupp

Figur 9. Folkökning efter åldersgrupper per år för Västra Götaland. Grå linjer i bakgrunden är i fallande ordning 20-67 år (2 300 fler 2025), 6-19 år (200 fler 2025) och 68-79 år (500 färre 2025). Källa: SCB.

Detta gör att relationen mellan de åldersgrupperna beräknas att förändras. De äldre åldersgrupperna andel av totalt befolkningen beräknas att öka och de yngre åldersgrupperna andel att minska i framtiden, se Tabell 1. Detta sker samtidigt så beräknas antal i arbetsför ålder att öka, men som andel av total befolkningen ligga kvar på liknande nivåer som idag (60 procent) ¹².

¹² [Befolkningsprognos 2025-2040](#), VGR 2025

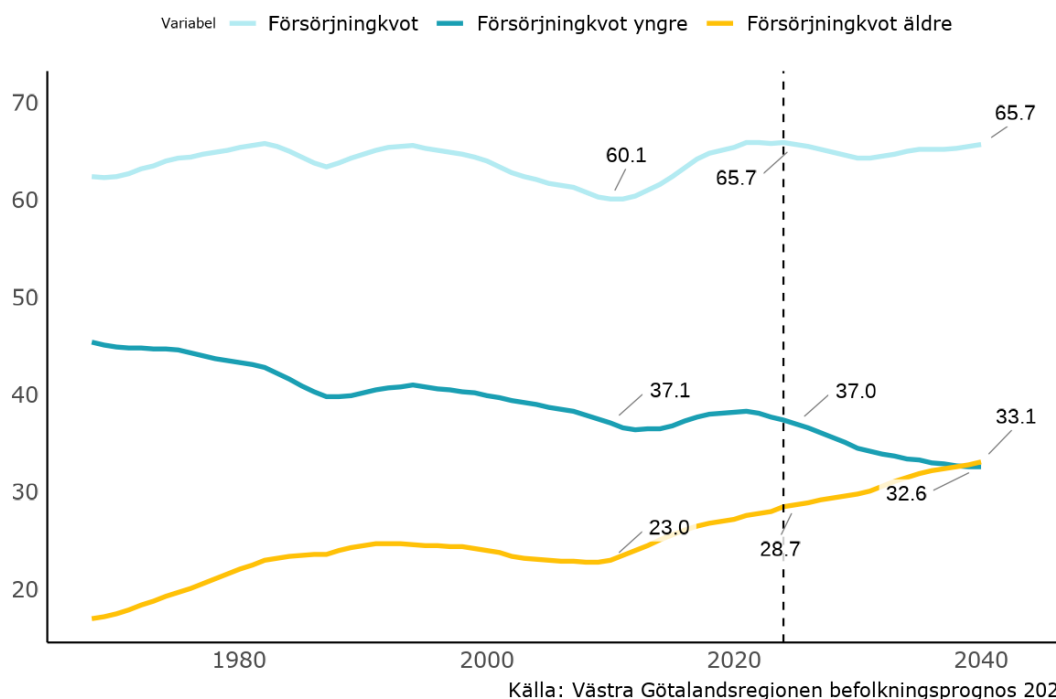
Tabell 1. Andel av befolkningen i Västra Götaland per åldersgrupp. Utfall 2024, prognos åren 2029, 2034, 2039. Källa: Västra Götalandsregionen befolkningsprognos 2025.

Andel av åldersgrupp	År			
	2024	2029	2034	2039
0-5	6.3%	5.7%	5.8%	6.1%
6-19	16.2%	15.6%	14.4%	13.6%
20-67	60.3%	60.7%	60.7%	60.5%
68-79	11.3%	10.9%	11.6%	12.0%
80+	5.9%	7.1%	7.5%	7.8%
Totalsumma	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

För att förstå hur utvecklingen ser ut behöver man se till relationen mellan de som ska försörja och de som ska försörjas. Den demografiska försörjningskvoten¹³ är ett sätt att beskriva fördelningen mellan de i så kallad "arbetsför ålder" och övriga befolkningen ser ut. Den beräknas ligga relativt stabilt i Västra Götaland. Utmaningen ligger dock i att de äldre gruppens andel ökar, vilket medför ökande kostnader för offentliga aktörer och kraftig ökade offentliga utgifter.

Den demografiska försörjningskvoten

Antal mellan 0-19 år och över 68 år delat med antal personer mellan 20-67 år gångrat

Figur 10. Demografisk försörjningskvot, Västra Götaland 1968-2040. Utfall fram till 2024 och prognos 2025-2040. *Försörjningskvot yngre* är antal personer 0-19 år relativt antalet personer 20-67 år och *Försörjningskvot äldre* är antal personer 68 år eller äldre relativt personer 20-67 år. Källa: Västra Götalandsregionen befolkningsprognos 2025.

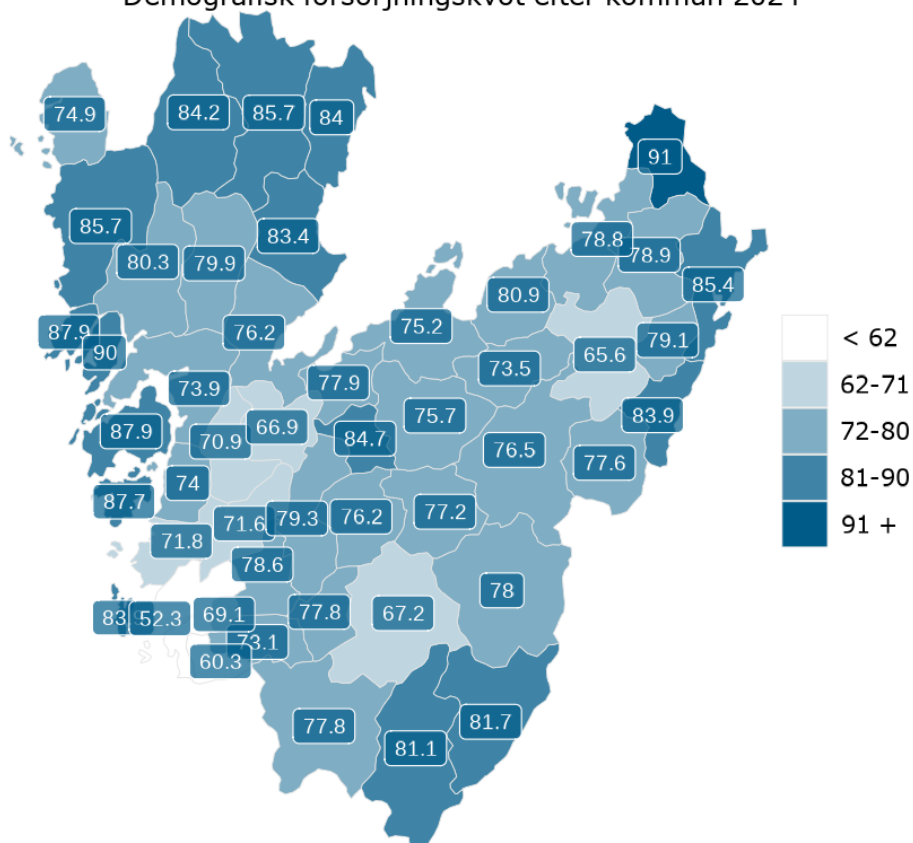
¹³ Summan av alla under 20 år och över 68 år dividerat med befolkning 20-67 år gångrat med 100. Ju lägre kvot, desto färre ska varje person i den arbetsföra befolkningen försörjning med sitt skatteunderlag inklusive sin själv.

Det är stora skillnader mellan kommuner i Västra Götaland, med försörjningskvoter som varierar mellan 52 – 91, se Figur 11. Kommuner i Göteborgsregionen, Borås och Skövde har alla en lägre kvot vilket beror på att många unga studerar här eller kommer för att bo. Samtidigt har norra Dalsland och kommuner i skärgården större utmaningar med allt högre kvot. Det är även i dessa kommuner som befolkningen beräknas att minska mest över tid.¹⁴

Med en större befolkning i de äldre åldrarna beräknas behovet av personal i äldreomsorgen öka. Med en högre demografisk försörjningskvot så finns det skäl att räkna med att konkurrensen blir högre om den arbetskraften. Till viss del kan digitalisering och effektiviseringar förmildra utvecklingen, men inte kompensera för hela skillnaden.¹⁵

Göteborgsregionen har en lägre försörjningskvot

Demografisk försörjningskvot efter kommun 2024

Åldersgruppen för arbetsför befolkning är 20-67 år

Källa: Västra Götalandsregionen befolkningsprognos 2025

Figur 11. Demografisk försörjningskvot per kommun i Västra Götaland år 2024.

¹⁴ [Befolkningsprognos 2025-2040](#), VGR 2025

¹⁵ ¹⁵ [Nr-1-Den-tysta-krisen.pdf](#), sid 38ff

Fruksamhet och barnafödande

Allt färre barn föds i Västra Götalands län

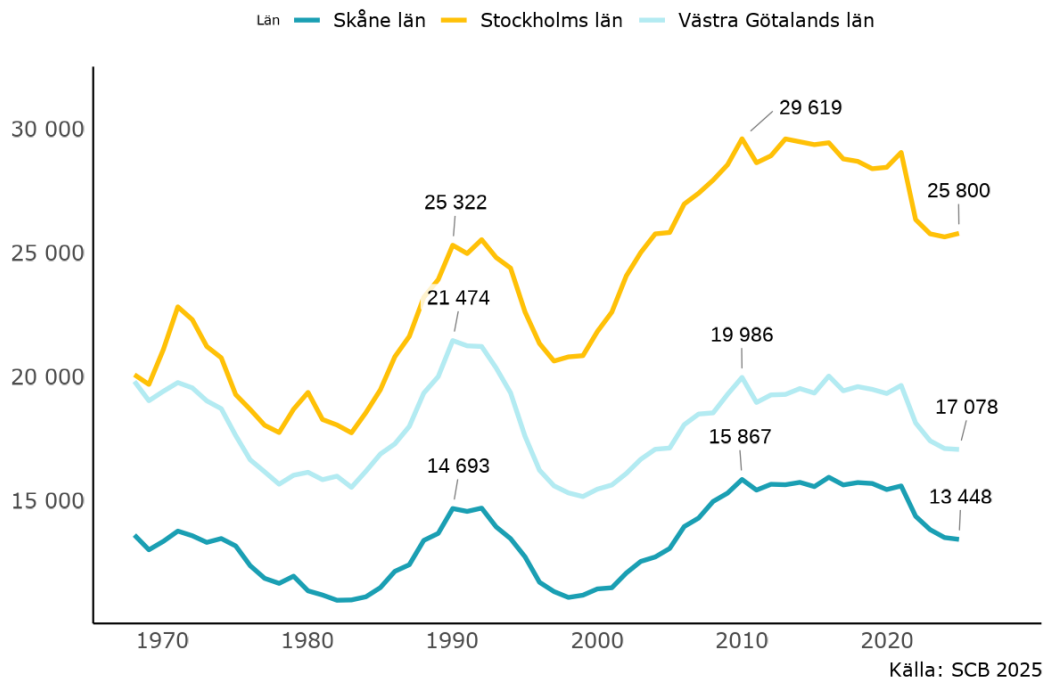
Antalet födda har varierat över tid, se

Figur 12. Dels beror det på att antal kvinnor i fertil ålder varierar över tid, dels att män och kvinnor anpassar sitt barnafödande med hänsyn till ekonomiska och praktiska perspektiv.

Sedan 2010 har det summerade fruktsamhetstalet¹⁶ minskat i riket, men antalet kvinnor i fertil ålder har ökat, vilket har gjort att antal födda barn inte har minskat i samma takt. Därav att denna effekt märks av först under senare år när antalet kvinnor i fertil ålder började minska. Under 2024 föddes det lägsta antalet barn i Sverige sedan 2002.¹⁷ Antalet födda har minskat i majoriteten av Sveriges län. Om man jämfört antal födda barn mellan 2010 och 2025 så är skillnaden ca 2 900 barn. Samtliga storstadsregioner har sett ett sjunkande antal födda under de senaste tre åren.

Antalet födda har sjunkit senaste åren i hela Sverige

Antal födda per år och tre största regioner mellan 1968-2025

Figur 12. Antal födda barn 1968–2024 i Västra Götaland, Skåne och Stockholm. Källa: SCB.

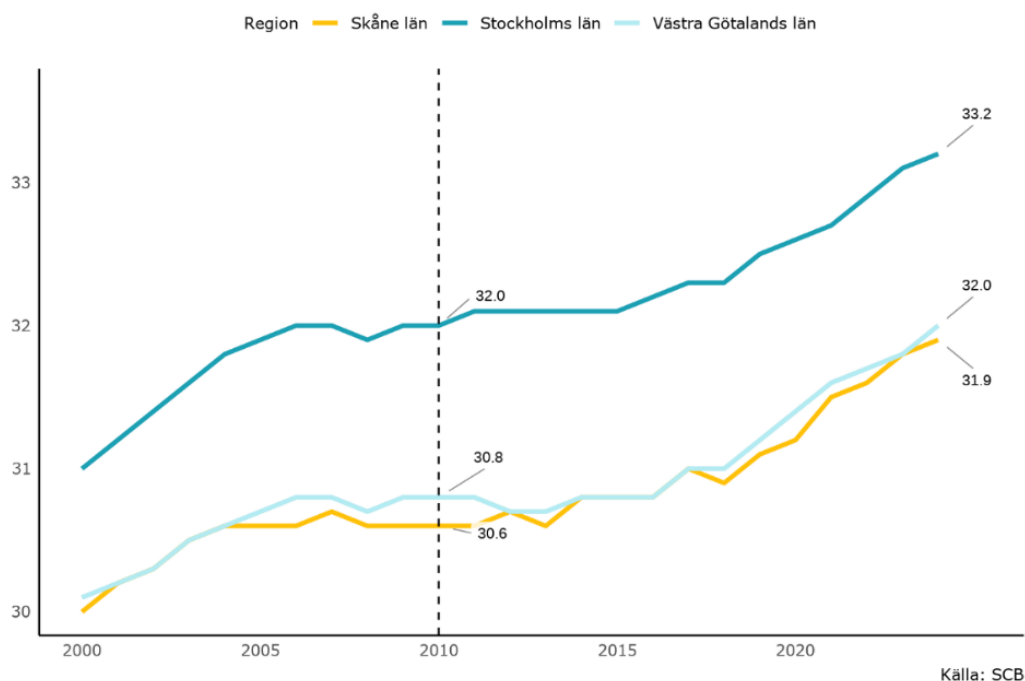
¹⁶ Summerat fruktsamhetstal är ett mått som visar det genomsnittliga antalet barn som en kvinna föder under sin livstid, givet att det nuvarande barnafödandemönstret håller i sig.

¹⁷ [Sveriges framtida befolkning 2024-2070](#)

Vad är det som gör att barnafödandet sjunker?

En av orsakerna till att antal födda barn minskar är att barnafödandet skjuts allt högre upp åldrarna. Figur 13 visar hur medelåldern på de kvinnor som fött barn under respektive år har ökat med över 2 år mellan 2000 och 2024 i Västra Götaland. Detta påverkar hur många barn som kvinnor föder under sitt liv¹⁸. Denna trend är inte unik för Västra Götaland, utan syns även i de övriga storstadsregionerna och i riket som helhet.

Kvinnor är allt äldre när de föder barn
Moders medelålder för samtligt födda barn från 2000-2024

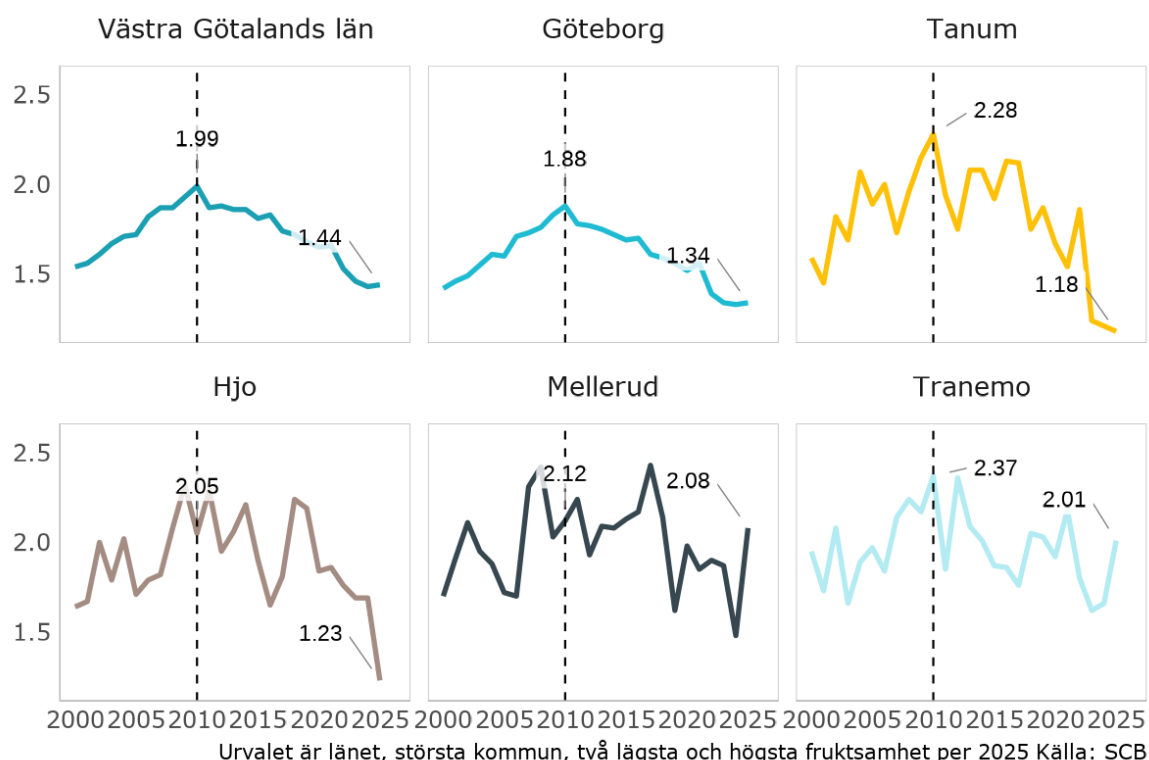
Figur 13. Medelålder på barnafödande kvinnor per år från 2000–2024 i Västra Götaland, Skåne och Stockholm. Källa: SCB.

När det gäller Västra Götaland har medelåldern för när man väljer att skaffa sitt första barn ökat med 1,4 år sedan 2010. Om man gör nedslag i kommuner runt om i Västra Götalands län så är trenden tydlig att då alla kommuner i länet har en sjunkande fruktsamhet.

¹⁸ [Sveriges framtida befolkning 2024-2070](#), sid:36ff

Vi föder allt färre barn runt om i Västra Götaland

Summerad fruktsamhet per kvinna och region mellan 2000-2025

Figur 14. Summerad fruktsamhet mellan åren 2000–2025 i ett urval av kommuner i, samt hela, Västra Götaland. Urvalet av kommuner är den största kommunen (Göteborg), de två kommuner med högst (Mellerud och Tranemo) och lägst (Tanum och Hjo) summerad fruktsamhet 2025.

Orsaken till att man väljer att skaffa barn senare är komplext och mångfacetterat. Allt från finansiell situation, möjligheten till utbildning, arbetsmarknad, möjligheten att finna en lämplig partner och livsaspirationer finns som orsaker.¹⁹

Historisk har de sjunkande barnafödande i Sverige hängt samma med nationen har gått från jordbrukssamhälle till industrisamhälle. Förändringarna innebar minskande barndödlighet, urbanisering och fler kvinnor i lönearbetet. Allt vilket ledde till att färre skaffade många barn. Effektiva preventivmedel och förändrade normer är andra möjliga orsaker till att vi ser en ökad medelålder bland barnafödande kvinnor idag²⁰. Samtidigt finns studier från Sverige som visar på att andel av barnlösa kvinnor och män som inte planerar att skaffa barn alls ökat, vilket kan tyda på att nedgången är mer av en förändring av värderingar.²¹

¹⁹ [EN State of World Population report 2025.pdf](#)

²⁰ [Äldre mammor vanligare förr](#)

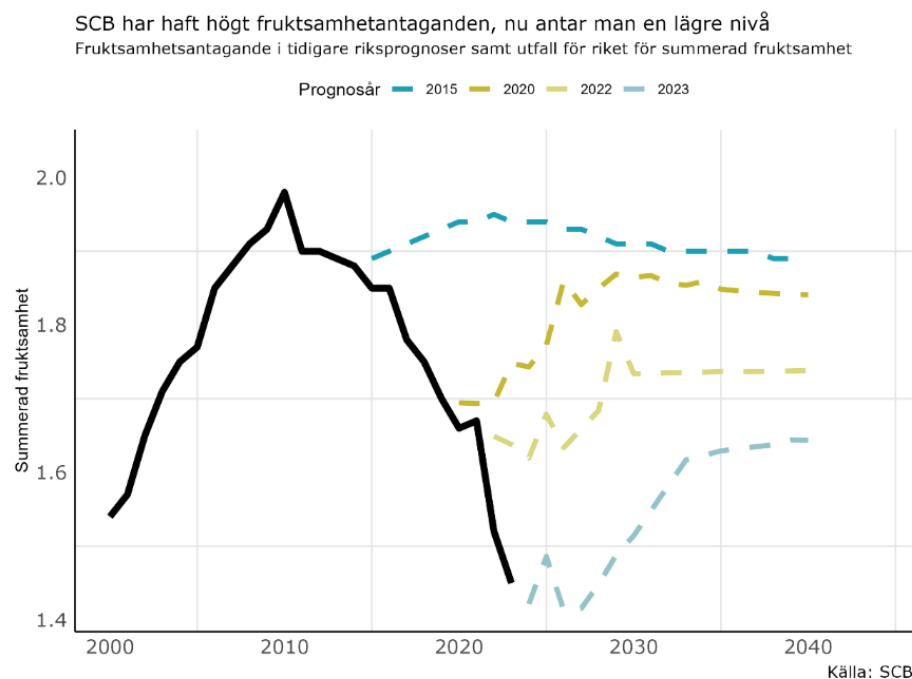
²¹ [Nr-2-Fran-hoga-till-sjunkande-fruktsamhetstal.pdf](#)

Vad innebär detta för Västra Götaland och kommunerna där i?

En sjunkande befolkningsmängd påverkar bl.a. skattebasen och kompetensförsörjningen. Befolkningen är en avgörande faktor för dimensioneringen av det kommunala och regionala uppdraget.

SCB har sänkt sina antaganden kring fruktsamheten om man jämför antaganden mot tidigare prognoser. Det innebär att många kommuner har planerat för ett högre inflöde av barn och elever till sina verksamheter. På kort sikt är det främst förskolan som påverkas. Med ett minskat underlag beräknas kostnaderna öka rejält och anpassning krävs.²²

Men med mindre barngrupper så förmodas även grundskolan och småningom gymnasieverksamheten att se ett minskat inflöde. Detta bör leda till att de flesta kommuner bör se en förändrad långsiktig planering när det gäller främst verksamhet rörande barn och ungdomar. Det finns en rad kommuner som har visat hur man kan ställa om verksamheten²³

Figur 15. Antaganden om summerad fruktsamhet i SCB:s befolkningsprognoser år 2015, 2020, 2023 och 2023. Svart linje är utfall av summerad fruktsamhet i Sverige respektive år. Källa: SCB.

²² [Ekonomirapporten maj 2025](#)

²³ [Allt färre barn - allt mer anpassning](#)

Tidigare analyser och prognoser har beräknat en ökning av både de yngre och de äldre åldersgrupperna samtidigt. Nu beräknas prognoserna i stället att det är främst den äldre åldersgruppen som beräknas öka (se tidigare kapitel).

Arbetsmarknadsmässigt så innebär detta ett förmodat mindre behov av personer inom verksamheter som rör barn. Dock beräknas det fortsatt finna behov av vissa yrkesgrupper såsom behöriga lärare på grund av en längre tids brist. Behovet av legitimerade lärare beräknas att fortsätta öka och för legitimerade vårdpersonal²⁴.

Ett lägre barnafödande innebär att den arbetsföra befolkningen på sikt inte beräknas att fyllas på i samma takt, allt annat lika. Detta förväntas leda till minskad produktionskapacitet och minskad ekonomisk utveckling. Det finns även argument för att med färre barnfamiljer finns det mindre incitament för att bedriva familjevänlig politik i syftet att vinna röster²⁵. På längre sikt utgör det även möjliga skäl till att samhällen blir mindre förändringsbenägna.

²⁴ [Kompetensbehov på arbetsmarknaden i Västra Götaland \(VGR 2025\).pdf](#)

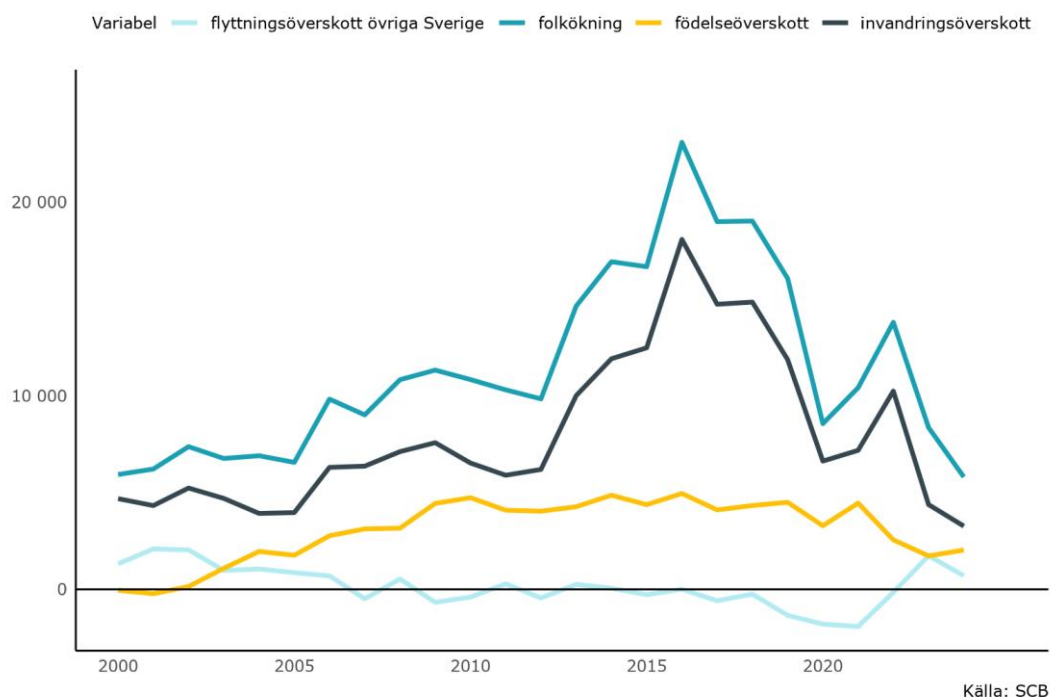
²⁵ [Nr 1 Den tysta krisen: De sjunkande födelsetalens påverkan på Sveriges ekonomi och välfärd - Framtid med barn](#), sid45ff

Flyttningar

Utvandringen ökar och inrikes flyttar är stabila över tid

Folkökningen i Västra Götaland har främst berott på en högre invandring än utvandring. Att det föds fler än det dör har bidragit till folkökningen, men bidraget från det så kallade födelseöverskottet har de senaste åren minskat på grund av lägre barnafödande och större kohorter i de äldre åldersgrupperna. Nettot för inrikes flyttningar har sedan 2005 främst varit negativt, dvs fler har flyttat från Västra Götaland till andra delar av Sverige än som har flyttat till länet. Många inrikes utflyttningar från Västra Götaland, och framför allt Göteborg, sker dock till Kungälv, som ligger utanför länet men är en del av Göteborgsregionen. Räknar man bort flyttningar till och från Kungälv från inrikes flyttnettot har Västra Götaland i stället ett positivt inrikes flyttnetto nästan alla år sedan 2000.

Invandringsnettot har påverkat folkökningen i Västra Götaland mest
Förändringar över tid per variabel

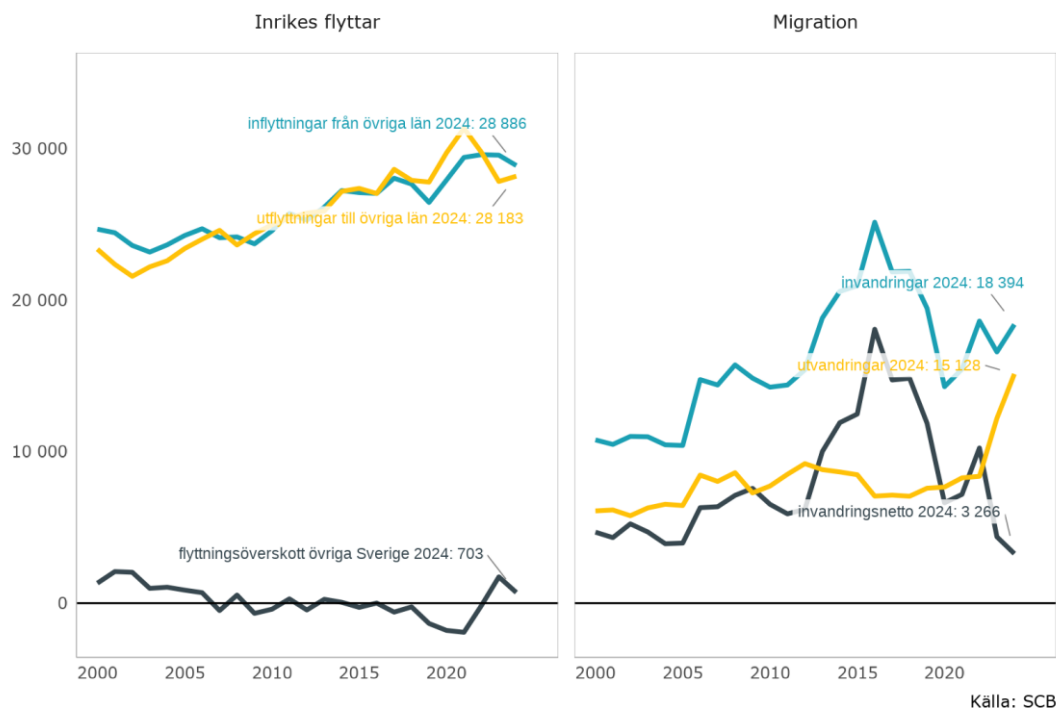

Figur 16. Befolkningsförändringens komponenter (födelseöverskott, invandringsöverskott samt flyttningsöverskott övriga Sverige) samt befolkningsökning per år 2000-2024 i Västra Götaland. Källa: SCB.

Hur antalet flyttar förändras över tid kan beror flera och olika faktorer såsom bostadsbyggande, arbetsmarknad och hur utbudet och efterfrågan på utbildning förändras. För flyttar över landsgränser spelar faktorer såsom krig, naturkatastrofer eller hur global konjunktur svänger stor roll. Sett till migrationen till Västra Götaland ökade den kraftigt under 2015–2018 när många flyktingar från Syrien och Afghanistan kom till Sverige. De senaste åren har ukrainare varit en stor del av de som invandrat till länet.

Sedan 2020 har antalet som utvandrat ökat kraftigt från främst Göteborg, men även i andra delar av länet. Detta beror delvis på större kohorter som har en anknytning till andra länder som migrerar och att antalet flyktingar väljer att lämna i högre grad.²⁶ Men Skatteverkets arbete med att uppdatera folkbokföringen påverkar statistiken just nu, där personer som förmodligen redan har lämnat Sverige registreras som utvandrare de senaste åren.²⁷

Invandringen har sjunkit och utvandringen har ökat
Antal flyttar över tid efter in- och utflyttning från andra län till Västra Götaland

Figur 17. Inrikes (vänster diagram) och utrikes (höger diagram) flyttningar till och från Västra Götaland, 2000-2024. Källa: SCB.

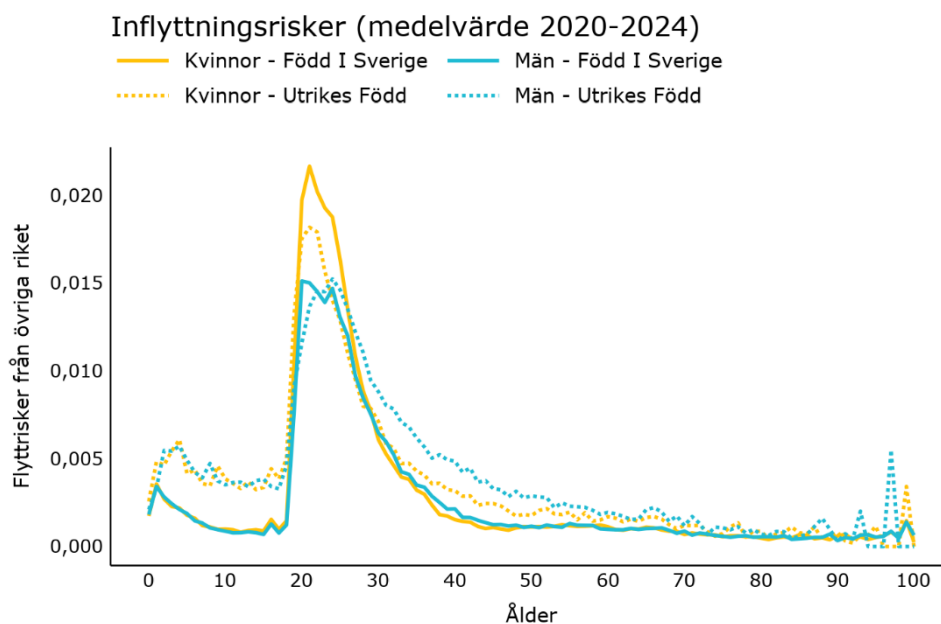
Utöver olika omvärldsfaktorer som nämns ovan, spelar även åldersfördelningen i en befolkning roll för hur många flyttningar det är, då det skiljer stort mellan olika åldersgruppers benägenhet att flytta. Ett sätt att ta hänsyn till åldersfördelningen i populationen är att beräkna så kallade flyttrisker²⁸. Flyttrisker är ålders- och gruppsspecifika sannolikheter för att flytta. Inflyttningsriskerna skiljer sig tydligt mellan åldrar, se Figur 18. Inrikes födda kvinnor har en stark koncentration av flyttar i tjugooårsåldern, medan utrikes födda män uppvisar en högre rörlighet även senare i livet. För barn är inflyttningsriskerna generellt högre bland utrikesfödda än bland

²⁶ [Utvandring 2000–2024. Beskrivning av utvandringen för sju grupper](#)

²⁷ [Nationell lägesbild över befolkningen 2025](#)

²⁸ Flyttningsrisken anger antalet in- eller utflyttade i en viss ålder i relation till åldersgruppens storlek.

inrikes födda. I övrigt är beteendet mellan könen för inrikes födda relativt likartat över åldrarna.

Figur 18. Inrikes inflyttningsrisker till Västra Götaland per ålder, kön och födelse land.

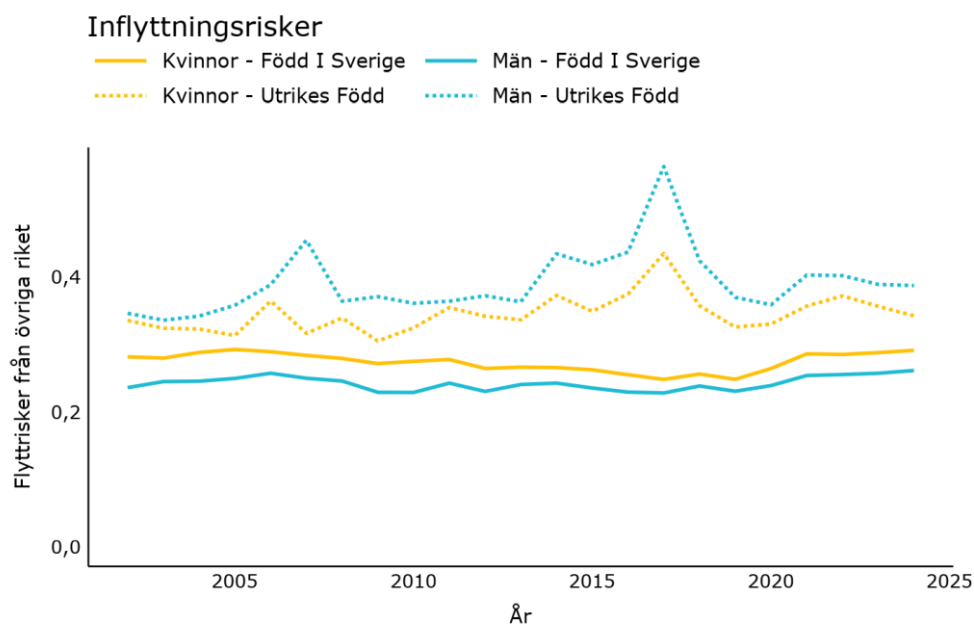
Medelvärde för åren 2020-2024. Exempelvis en inflyttningsrisk på 0,02 för 20-åriga inrikes födda kvinnor innebär att av 1 000 20-åriga inrikes födda kvinnor som bor i Sverige men utanför Västra Götaland i början av ett år så kommer 20 av dem att flytta till Västra Götaland under det året. Källa: SCB.

Genom att summera flyttrisen över alla åldrar per grupp under ett specifikt år fås ett mått på det genomsnittliga antalet flyttar en person skulle göra under en livstid om givet åldersmönster skulle hålla i sig.

Inrikes flyttrisker, dvs benägenheten att flytta till Västra Götaland från övriga Sverige har varierat mer över tid för utrikesfödda än för inrikes födda, se Figur 19. Bland inrikes födda har kvinnor genomgående en högre summerad flyttrisk än män, medan det motsatta gäller för utrikesfödda där männen är mer rörliga. Skillnaden i summerad flyttrisk mellan inrikes födda kvinnor och män kan till stor del förklaras av kvinnors högre rörlighet i tjuugoårsåldern, sedan är mönstret mer likartat.

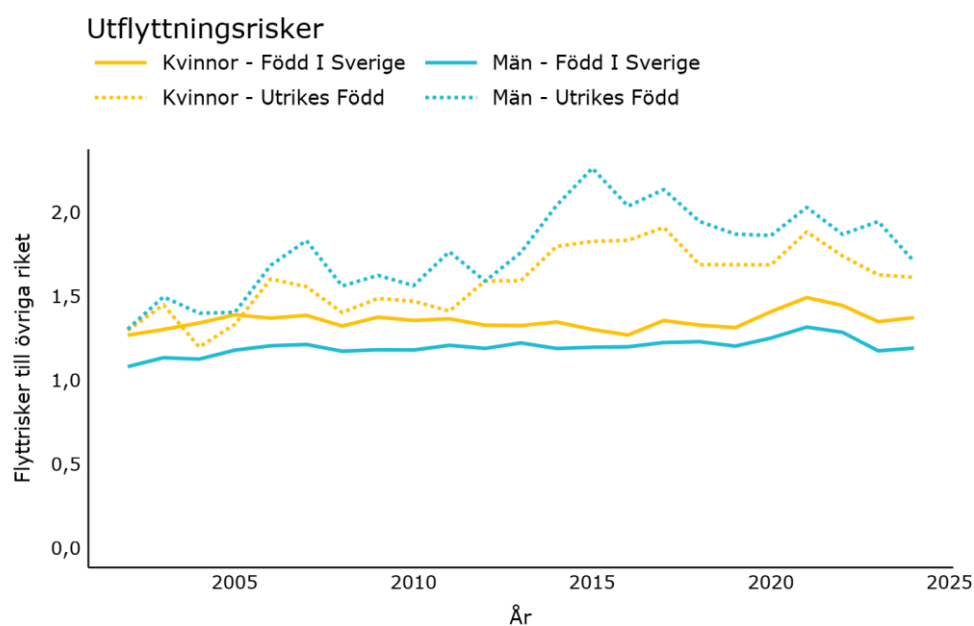
Inflyttningsriskerna för utrikesfödda var särskilt höga kring 2017, vilket sannolikt hänger samman med den kraftiga invandringen åren dessförinnan²⁹. För inrikes födda från övriga Sverige låg inflyttningsriskerna i en svagt nedåtgående trend från mitten av 2000-talet fram till 2019, då en viss ökning kan ses och då tydligast för kvinnor.

²⁹ [SCB, Så flyttar nyanlända flyktingar under de första åren i Sverige](#)

Figur 19. Summerade inrikes inflyttningsrisker, 2000-2024, Västra Götaland, per kön och födelseland. Källa: SCB.

Utflyttningsriskerna från Västra Götaland följer i stora drag samma mönster som inflyttningen. Inrikes födda män har de lägsta utflyttningsriskerna, medan utrikesfödda män har de högsta. För utrikesfödda är utvecklingen dessutom betydligt mer volatil. Under 2000-talet har deras utflyttningsrisker ökat och varit särskilt höga under andra halvan av 2010-talet. För inrikes födda nåddes de högsta nivåerna först under de senaste åren. Även här är åldersmönstren mycket lika dem som ses vid inflyttning.

Figur 20. Summerade inrikes utflyttningsrisker, 2000-2024, Västra Götaland, per kön och födelseland. Källa: SCB.

Sett över kohorter framträder en tydlig minskning i flyttbenägenhet bland senare generationer av inrikes födda. Flyttriskerna i tjugoårsåldern har successivt blivit lägre för både kvinnor och män. För utrikesfödda är mönstret mer varierat, vilket sannolikt speglar förändringar i migrationens sammansättning över tid.

Sammantaget har utrikesfödda högre och mer varierande flyttrisker som är mer utspridda över livet, medan inrikes födda uppvisar ett mer koncentrerat och förutsägbart flyttbeteende. Den högre summerade flyttrisk som ses bland inrikes födda kvinnor kan i huvudsak hänföras till deras rörlighet i tjugoårsåldern. Över tid pekar statistiken på att senare generationer av inrikes födda är mindre flyttbenägna än tidigare generationer.

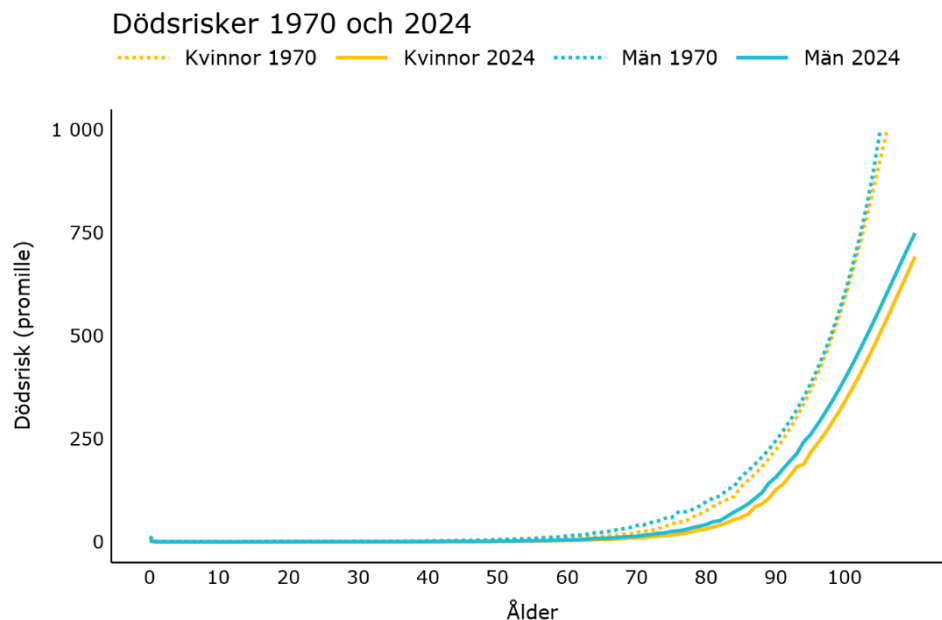
Hur flyttströmmar in och ut ur en region ser ut kan förändras relativt snabbt. Dels kan lokala förändringar på exempelvis arbetsmarknaden innebära andra flyttbeteenden, dels kan internationella trender och händelser driva förändring. Utöver det kan en underliggande benägenhet att flytta utgöra nya trender för befolkningens storlek och sammansättning. Exempelvis kan en flyktingvåg under ett par år få konsekvenser för inrikes omflyttningar åren därpå. Normalt sett är förändringar i antal flyttar mest märkbara i åldrarna 20–40 år och yngre barn.

Dödsrisker

Under 2000-talet har antal döda i Västra Götaland årligen uppgått till mellan drygt 14 600 personer till 16 000 personer. Flest antal döda var under 2020 vilket kan kopplas till utbrottet av Covid-19. Samtidigt är det naturligt att antal döda fluktuerar mellan år, säsongsvist och med de äldre kohorternas storlek. Under en lång period har medellivslängden ökat både för män och kvinnor i Sverige och bedömningen är att den trenden fortsätter. Att antalet döda per år i Västra Götaland enligt nuvarande prognos beräknas öka beror alltså inte på att dödligheten antas öka utan snarare att folkmängden i äldre åldrar antas växa så markant.

Vi lever längre

Medellivslängd är inte ett mått på hur gamla de som föds under året faktiskt förväntas bli, utan hur gammal en nyfödd i genomsnitt skulle bli om sannolikheten för att dö i respektive ålder fortsatte att vara desamma under hela den nyföddas livslängd. Det är alltså en sammanfattning av de observerade dödsriskerna³⁰ under ett år. Dessa risker ökar med åldern och män har som grupp högre risker än kvinnor. Under senaste decennierna har dödsriskerna sjunkit i princip i alla åldrar och för båda könen, se Figur 21.

Figur 21. Dödsrisker per åldersgrupp och kön för åren 1970 och 2024 i Sverige. Exempelvis en dödsrisk på 250 innebär att av 1 000 personer i den kön och åldersgruppen så har 250 personer dött under året.

³⁰ Dödsrisken anger antalet avlidna i en viss ålder i relation till folkmängdens storlek i den åldern.

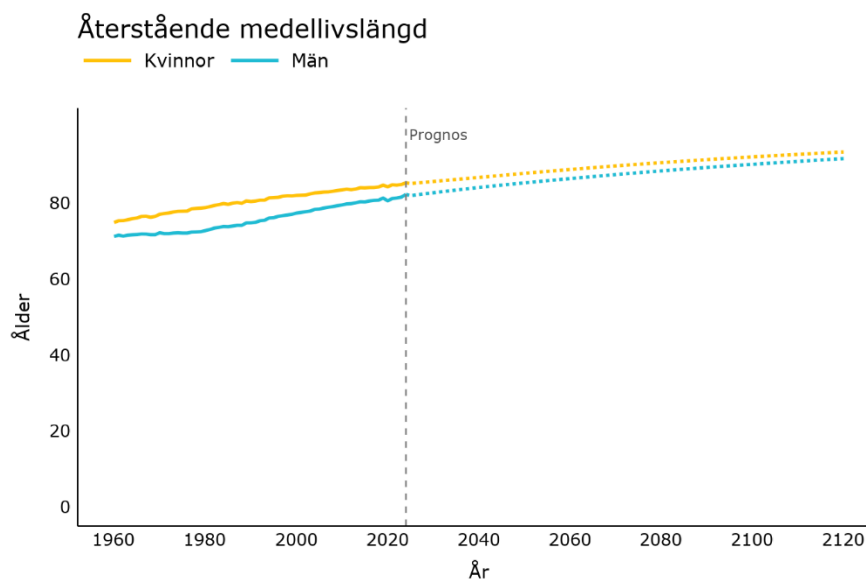
Hur påverkade Covid 19 dödsriskerna?

Till följd av pandemin ökade dödligheten i världen, Sverige och Västra Götaland. Ökningen skedde i många åldersgrupper men särskilt i den äldre delen av befolkningen. Forskning tyder på att män hade högre dödlighet än kvinnor av covid-19 men att ålder var största riskfaktorn. Det finns också stöd för att sjukdomen drabbade socioekonomiskt svaga grupper hårdare³¹.

Till följd av pandemin sjönk medellivslängden både för män och för kvinnor tillfälligt men återhämtade sig sen. Idag anses medellivslängden ha återgått till den trend som bedömdes gälla innan pandemin.

Vi beräknas leva allt längre i framtiden

Det finns flera förklaringar till att medellivslängden har ökat och antas fortsätta att öka framåt. Hälsosammare levnadsvanor i stort, framsteg inom medicin och sjukvård och färre rökare bidrar till att vi lever längre. Enligt SCB finns det hittills inget som tyder på att den sjunkande dödligheten skulle ha nått en gräns.

Figur 22. Medellivslängd för kvinnor respektive män. Utfall för åren 1960-2024 och prognos för åren 2024-2100. Källa: SCB, befolkningsprognos för Sverige 2025.

På kort sikt finns stor osäkerhet kring antal döda ett specifikt år. Influensa och andra faktorer gör att dödstalen fluktuerar mellan åren. Till exempel var antalet fall av influensa 2025 hög jämfört med åren innan vilket påverkar dödligheten. SCB gör bedömningen att medellivslängden 2025 därför blir lägre än året innan.

³¹ [Area-related sociodemographic factors and the risk of severe COVID-19: a longitudinal study of the total adult population in Sweden](#)